

Het living lab model

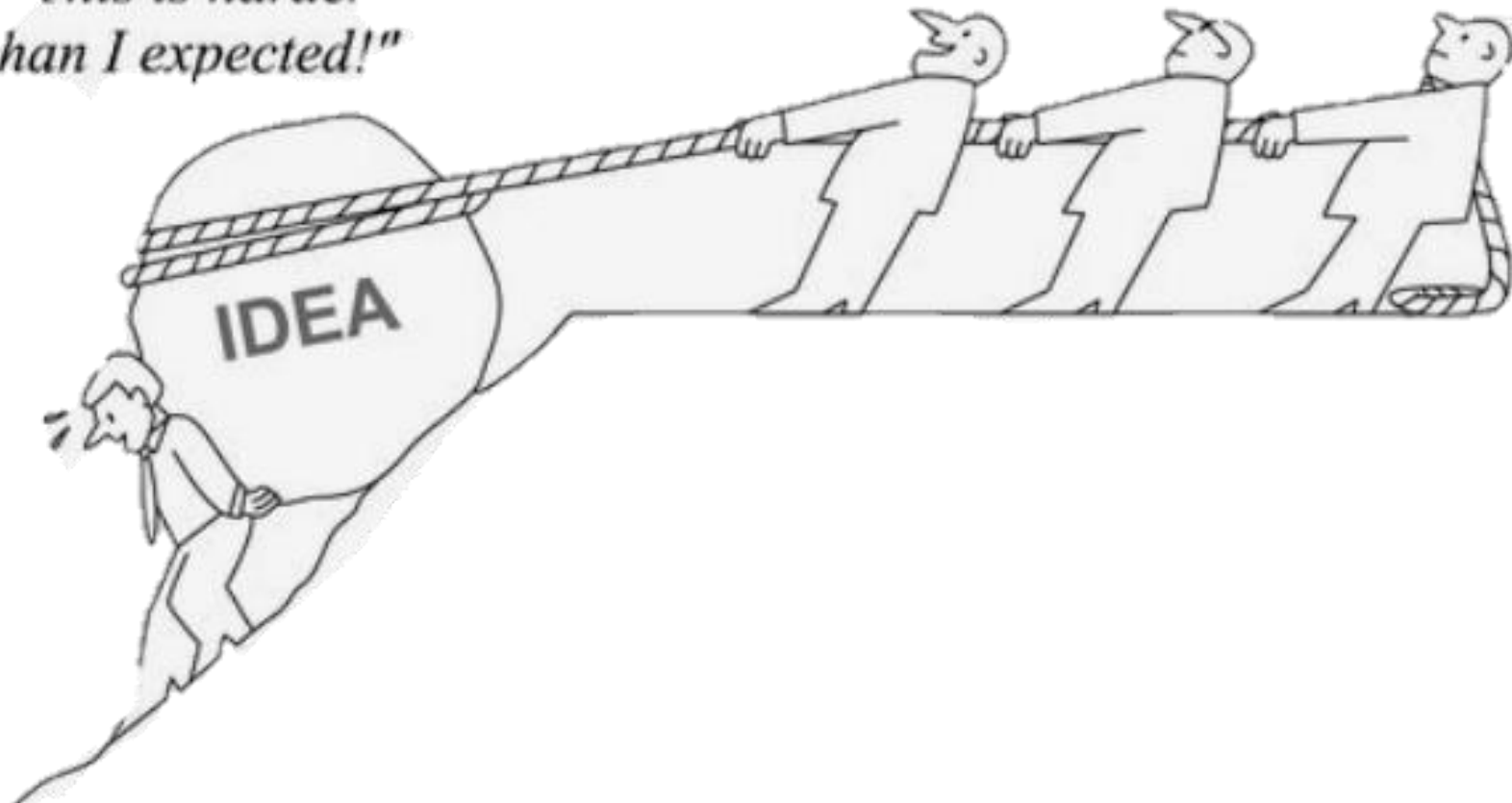
Over innovatie en co-creatie

Dylan Feyaerts – www.llaebio.be

Voor Vitale Rassen

December 2022 - Merelbeke

*"This is harder
than I expected!"*

LIVING LABS?

LIVING LAB
AGRO-ÉCOLOGIE
& BIOLOGISCHE
LANDBOUW

Wat is het (niet)?

- ☐ Een gecontroleerde omgeving waarin wetenschappelijke theorieën, simulaties en nieuwe systemen worden ontwikkelt.
- ☐ Een kleinschalige workshops waar digitale ontwikkeling centraal staat.
- ☐ Een omgeving waarin technologieën getest en aangepast worden zodat deze in onze dagelijkse thuisomgeving passen.
- ☐ Een platform waar nieuwe diensten en producten worden ontwikkeld met stakeholders in een real-life omgeving.

Wat is het wel?

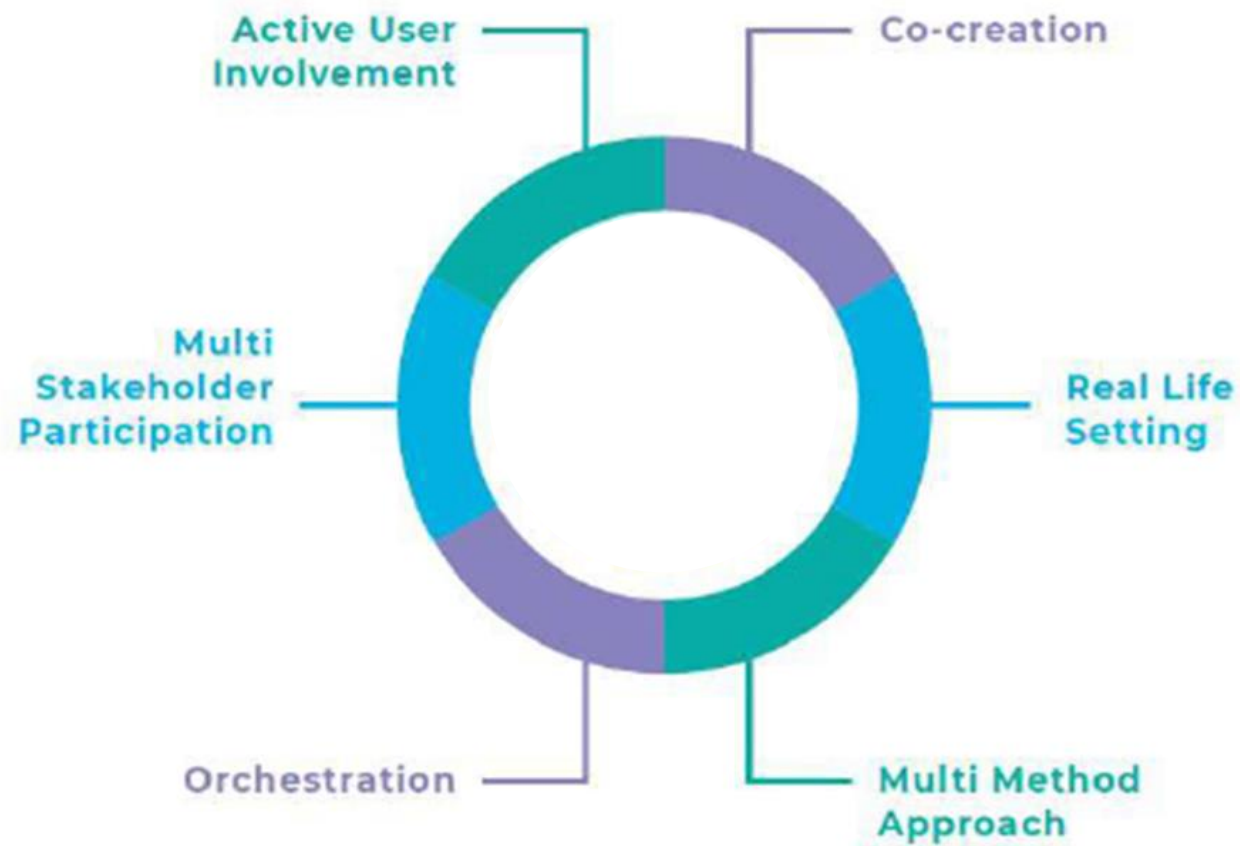
“

Een living lab is een **innovatief platform**, dat een specifiek ecosysteem aan actoren in een specifieke regio creëert. Het doel is samen producten en diensten in een repetitief proces met **stakeholders** in een publiek-private-burger partnerschap in een **real-life setting**. Eén van de resultaten van dit co-design proces is de **co-creatie** van sociale waarde. Hiertoe herwerkt het living lab bestaande kennis en technologie tot nieuwe ontwerpen.

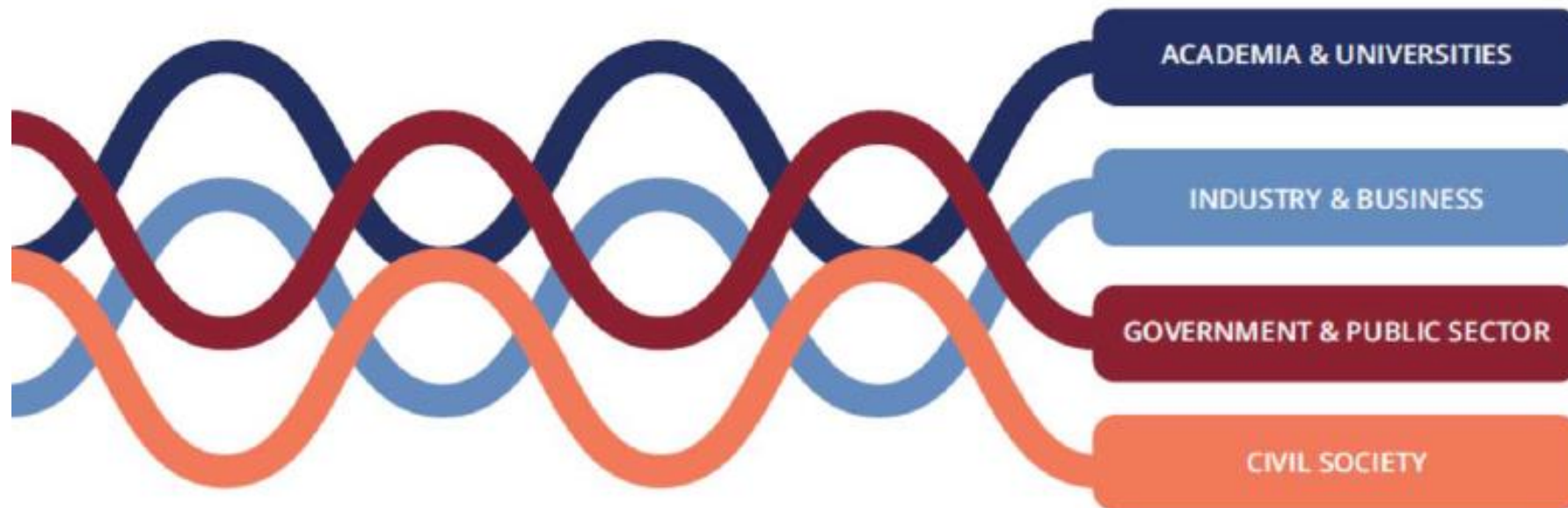
Ballon, Pieter & Schuurman, Dimitri. (2015). Living labs: concepts, tools and cases. info. 17. 10.1108/info-04-2015-0024.

De principes

De principes

De principes

De principes

MACRO	Living lab platform bestaat uit stakeholders op organisatie-niveau	
MESO	Living lab projectinnovaties	Open & gebruikersinnovatie. Real-life experimenten, actieve eind gebruikers, multi-methode en multi-stakeholder
MICRO	Individuele onderzoeksstappen en activiteiten die linken aan de middelen van de stakeholders	Gebruiksinnovatie: gebruikersbetrokkenheid en bijdragen aan innovatie

Schuurman, D. (2015). *Bridging the gap between Open and User Innovation? : exploring the value of Living Labs as a means to structure user contribution and manage distributed innovation*. Ghent University. Faculty of Political and Social Sciences ; Vrije Universiteit Brussel. Faculty of Economic and Social Sciences, Ghent ; Brussels, Belgium.

Het Living Lab Agro-Ecologie en Biologische Landbouw

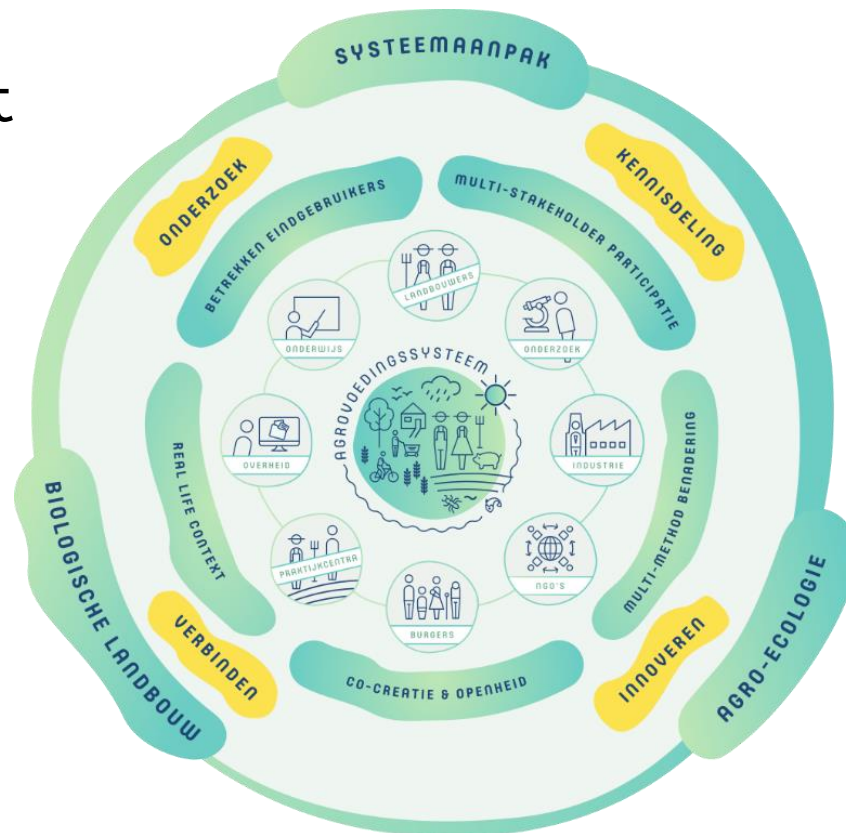

Het Living Lab Agro-Ecologie en Biologische Landbouw

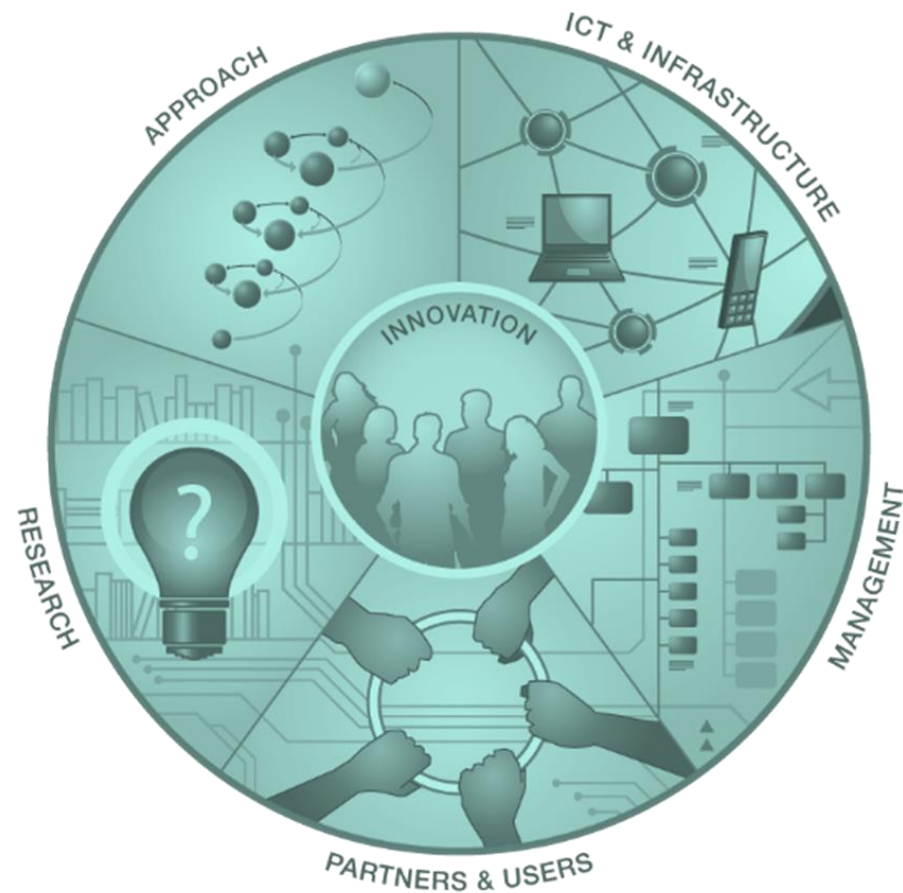
Het living lab brengt actoren uit het agrovoedingssysteem samen

Vlaams niveau

faciliteert **innovatief onderzoek en kennisdeling** over agro-ecologie en biologische landbouw.

De elementen

Partners en gebruikers

Management

Facilitatie en coördinatie:

- ILVO - Landbouw en Maatschappij in samenwerking met CCBT

Inspraak activiteiten via stakeholder participatie:

- Open voor praktijk, onderzoek, beleid, agrovoedingsindustrie etc
- Vraaggestuurd - stakeholder participatie:
via loketfunctie, via interactieve workshops
- werkgroepen: gelinkt aan activiteit

Activiteiten

Activiteiten gericht op delen van kennis;

- Zichtbaar maken van kennis: verbinden
- Kennisuitwisseling: webinars, bedrijfsbezoeken, website, lerende netwerken

Activiteiten gericht op onderzoek:

- Zichtbaar maken van kennisiaten
- Faciliteren van projectvoorstellen uitwerken

LLAEBIO KIJKT VOORUIT!

26 JANUARI 2023 | 9U30 TOT 16U30

PROEFCENTRUM PAMEL

MOLENSTRAAT 26, 1760 ROOSDAAL

Met 2023 in het vizier, willen we samen met jou bepalen hoe we biolandbouw en agro-ecologie verder op de kaart kunnen zetten in onze activiteiten en onderzoek.

Op het programma

- Thema van 2023
- Activiteiten in 2023 (workshops, reportage,...)
- Kennisnoden linken aan projectoproepen
- Pitch House of Agroecology

Laat zeker weten als je zelf een thema of actie op de agenda wil zetten.

Schrijf je hier snel in

✉ llaebio@ilvo.vlaanderen.be

in [LinkedIn](#)

🌐 <https://www.llaebio.be>

Infrastructuur

Website & sociale media

www.llaebio.be

[Living Lab Agro-ecologie en biologische landbouw - YouTube](#)

Proefvelden

- ILVO
- PHAE
- Partners

Is een Living lab een geschikte benadering voor veredeling van ...?

1) Complexiteit van de uitdaging

- Zijn de stakeholders het eens over de aard van het probleem en de richting waarin verandering zich opdringt?
- Zijn de stakeholders het eens over mogelijke oplossingen mbt probleem?
- Zijn de aangedragen oplossingen in het belang van alle stakeholders?

Is een Living Lab een geschikte benadering voor veredeling van ...?

2) Ruimte voor experimenteren

- Welke middelen zijn er beschikbaar om experimenten/onderzoek op te zetten?
- Welke afspraken zijn gemaakt, in het geval een experiment een negatieve uitkomst heeft?
- Over welke termijn willen de stakeholders zich engageren?

Is een living lab een geschikte benadering voor veredeling van ...?

3) Energie om SAMEN te veranderen

- Ervaren de stakeholders een 'sense of urgency' om zich te engageren
- Hebben stakeholders tijd om hierin te investeren?
- Erkennen de stakeholders de meerwaarde dat samenwerking noodzakelijk is om de uitdaging aan te gaan?
- Is er voldoende vertrouwen voor een goede samenwerking?

Is een living lab een geschikte benadering voor veredeling van ...?

4) Goede facilitatie van het proces

- Is de facilitator voldoende inhoudelijk betrokken?
Vind het Living Lab plaats in de invloedssfeer van de facilitator?
- Heeft de facilitator voldoende ervaring met methodieken om co-creatieve processen en samenwerking te ondersteunen/faciliteren?

website www.llaebio.be

llaebio@ilvo.vlaanderen.be

Vlaanderen
is landbouw & visserij

ILVO

Instituut voor Landbouw-, Visserij-, en
Voedingsonderzoek

Burg. Van Gansberghelaan 92
9820 Merelbeke – België

T + 32 (0)9 272 25 00

F +32 (0)9 272 25 01

www.ilvo.vlaanderen.be